

รายงานนวัตกรรม

ชื่อนวัตกรรม การเลี้ยงปลาตุก เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีทักษะในวิชาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองเหล่า(ราษฎร์บำรุงวิทยาคาร)

ผู้จัดทำ

1. นางเดือนฉาย ไหลริน รับผิดชอบสอนวิชาการงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
2. นายศรุต สาริกา รับผิดชอบสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม 16 พฤษภาคม 2568 - 31 มีนาคม 2569

ที่มาและความสำคัญ

1. หลักการและเหตุผล ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ต้องสร้าง/พัฒนานวัตกรรม

การวิเคราะห์ Pain Point ที่เป็นที่มาของการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรม

การพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนมีทักษะชีวิต รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาตนเอง ครอบครัวและสังคม ตลอดจนการส่งเสริมเพิ่มทักษะด้านการเตรียมอาชีพ ให้มีการประกอบอาชีพอิสระลักษณะเศรษฐกิจแบบพอเพียง ดังนั้นทางโรงเรียนบ้านหนองเหล่า(ราษฎร์บำรุงวิทยาคาร) จึงได้มีการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียน โดยการจัดทำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงปลาตุก เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ฝึกฝนและมีทักษะในวิชาชีพการเลี้ยงปลา เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพหารายได้ต่อไป

การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis)

การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง เด็กได้ร่วมกันคิด วางแผนตามขั้นตอนร่วมกันแก้ปัญหา เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ครูสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก สร้างความเข้าใจในบริบทของสิ่งแวดล้อม ครูเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก สังเกตกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ดีให้กับนักเรียนด้วย

การวิเคราะห์บริบทพื้นที่/สถานศึกษา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการงานอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองเหล่า(ราษฎร์บำรุงวิทยาคาร) ตามบริบทของชุมชนหมู่บ้านหนองเหล่าเป็นหมู่บ้านเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ ซึ่งสถานศึกษาได้นำวิถีชีวิตชาวบ้านและน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการเรียนการสอนภายในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และอัตลักษณ์ของโรงเรียน โดยมีการจัดเลี้ยงปลาตุกขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงขั้นตอน และการวางแผนในการเลี้ยงปลาตุก สามารถนำไปต่อยอดเป็นทักษะการสร้างอาชีพในอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีทักษะในวิชาชีพ
2. เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ แก่การพัฒนาตนเอง ครอบครัวและสังคม
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพที่สร้างรายได้

ผลลัพธ์ นักเรียนได้เรียนรู้และสามารถนำไปพัฒนาก่อให้เกิดการสร้างอาชีพ

ผลผลิต นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมทุกคน

บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักความพอประมาณ

- จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงงบประมาณรายจ่าย รู้จักประหยัด และให้เกิดผลคุ้มค่าที่สุด
- จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงช่วงเวลาที่เหมาะสม ไม่กระทบต่อการเรียน เป็นต้น

หลักการมีเหตุผล

- การเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคน
- การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพโดยสอดแทรกบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักภูมิคุ้มกัน

- การจัดกิจกรรมโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะสามารถป้องกันความเสี่ยงและความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

เงื่อนไขความรู้

- นักเรียนมีความรู้ด้านอาชีพ
- นักเรียนมีความรู้ด้านอาชีพการเลี้ยงปลา
- นักเรียนเกิดทักษะในการบริหารจัดการ และการทำงานเพื่อส่วนรวม

เงื่อนไขคุณธรรม

- นักเรียนร่วมกิจกรรมอย่างสนใจ
- นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความมานะ อดทน ขยันหมั่นเพียรในการเรียนรู้
- นักเรียนมีความสามัคคีในหมู่คณะ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีใจโอบอ้อมอารี เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน
- ผู้รับผิดชอบจัดโครงการอย่างสร้างสรรค์ และเต็มความสามารถ

ลงสู่ ความสมดุล 4 มิติ คือ

1. เศรษฐกิจ – มีการวางแผนดำเนินการตามกิจกรรมโดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัด และคุ้มค่าที่สุด
2. สังคม – สังคมไทยดำรงอยู่บนพื้นฐานของความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
3. วัฒนธรรม - เอกลักษณ์วิถีเกษตรกรรมของไทยจะยังคงอยู่ตราบนานเท่านาน
4. สิ่งแวดล้อม – เกิดความรัก และร่วมกันหวงแหนทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2568 จำโรงเรียนบ้านหนองเหล่า(ราษฎร์บำรุงวิทยาการ)
จำนวน 19 คน (นักเรียนชาย 12 คน นักเรียนหญิง จำนวน 7 คน)

เครื่องมือที่ใช้

สื่อ- อุปกรณ์/เครื่องมือ

ลำดับที่	ชื่อสื่อ-อุปกรณ์/เครื่องมือ และรายละเอียด
1	กิจกรรมการชุดบ่อเลี้ยงปลาตุก
2	อุปกรณ์ และเครื่องมือ
3	ใบกิจกรรม ใบความรู้
4	ใบงานกิจกรรมการเลี้ยงปลาตุก

กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

กระบวนการออกแบบการเรียนรู้

กระบวนการ/ขั้นตอน

กระบวนการ/ขั้นตอน	กิจกรรม/แนวทางการดำเนินงาน โดยสรุป
1. สำรวจปัญหาการเลี้ยงปลา	- สำรวจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้เรียน
2. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอน เกี่ยวกับการเลี้ยงปลา	- กำหนดเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ และสิ่งที่ ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน คือผู้เรียนมีทักษะในการ ปฏิบัติ
3. กำหนดวิธีการสอน กิจกรรมการ เรียนรู้ และการลงมือปฏิบัติ	- ออกแบบแผนการสอน และนวัตกรรมการสอน
4. ดำเนินการตามแผนการสอน	- นำแผนการสอน และนวัตกรรมการสอน ไปใช้จัด กิจกรรมการเรียนการสอน
5. วัดและประเมินผล	- วัดและประเมินผลการใช้นวัตกรรม โดยวัดจาก ทักษะในการลงมือปฏิบัติจริง
6. สรุปและรายงานผล	- สรุปผล รายงานผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำสู่การ ปรับปรุง และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนมีทักษะชีวิต รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาตนเอง ครอบครัวและสังคม ตลอดจนการส่งเสริมเพิ่มทักษะด้านการเตรียมอาชีพ ให้มีการประกอบอาชีพอิสระลักษณะเศรษฐกิจแบบพอเพียง ดังนั้นทางโรงเรียนบ้านหนองเหล่า(ราษฎร์บำรุงวิทยาคาร) จึงได้มีการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้นักเรียน โดยการจัดทำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงปลาตุก เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ฝึกฝนและมีทักษะในวิชาชีพการเลี้ยงปลา เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพหารายได้ต่อไป

ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. ผู้เรียนมีทักษะการทำงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต ผ่านกระบวนการทำงานเป็นทีม ร้อยละ 80
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ร้อยละ 90
3. เพื่อให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะด้านวิชาชีพการเลี้ยงปลาตุก เพื่อเป็นแนวทางในการหารายได้และการประกอบอาชีพ

เชิงคุณภาพ

1. ผู้เรียนมีทักษะการทำงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่สถานศึกษากำหนด
3. เพื่อให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะด้านการทำงานเป็นทีม

บทเรียนที่ได้รับ

1. **ประโยชน์ต่อครู ผู้บริหาร และโรงเรียน** มีนวัตกรรมการเรียนการสอนการเลี้ยงปลาตุก เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีทักษะในวิชาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงครูได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยแสวงหาความรู้อยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. **ประโยชน์ต่อนักเรียน**
 1. นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะในวิชาชีพการเลี้ยงปลาตุก เพื่อเป็นแนวทางในการหารายได้และการประกอบอาชีพ
3. **ประโยชน์ต่อชุมชน** คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมการเลี้ยงปลาตุกเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีทักษะอาชีพ ชุมชนมีภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดีขึ้น ที่ส่งผลต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงคุณภาพการศึกษา

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรมพัฒนานวัตกรรมในการเลี้ยงปลาตก เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีทักษะในวิชาชีพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองเหล่า(ราษฎร์บำรุงวิทยาคาร)

บ่อปลาตก

ปล่อยพันธุ์ปลาลงบ่อ

